

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежства, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СТРУЧНИ ДЕО

ТАЈНА ПОЛИЦИЈА

(из Тасимог Дневника)

(НАСТАВАК)

36.

Једнога дана, биће то пре три године, допутују у Беч два странца. Један старији, тако у 45. години, а други млађи, у 27. години. Обојица фини људи, образовани, господскога понашања.

Први одседне у *Гранд Хотелу* и запише се у књигу путника под именом: *Noel de Laterner*, а други у *Имперујалу* под именом: *Johann de Pucholski*.

Као што се зна оба су ова хотела првога реда и од најскупљих у Бечу. Оба странца живела су раскошно, проводили се лепо, јављали се по забавама, позориштима, опери, варијетима итд. Нико на њих није ништа сумњао — само што је тајна полиција мало из даље обратила позор на њих.

Један од вештих детектива упозна се са њима. Представи им се као странац у њиховом хотелу. И ступи са њима у интимно пријатељство. Пратио их је свуда, частио се и гостио с њима, остајао по читаве дане и ноћи у њихову друштву, прибирајући на тај начин податке о њима.

После неколико дана јави се онај први странац у банкарску радњу Ајнерову и понуди мексиканске и турске папире у вредности 60.000 фор. Оволика сума падне сумњива. И тајна полиција сада још живље почне трагање.

Када је детектив са својим послом већ био готов, умеша се отворено и сама власт. Отпочне се кривична истрага, која сада обелодани: да су оба ова странца опасни интернационални лопови. Открије се цела ствар и знаће се: да се онај први зове лажним именима: *Карло Латернер*, *Нојел Бријо*, *Хари Ле Блукбурн*, да је рођен у Варшави, а у последње време инжењер у Лондону; а онај други

да се зове још и *В. Херберт*, *Н. Симон*, *Артур Пене*, *Н. Хелијас* и *Н. Бодиско*, из *Жоживке*, у Русији...

Обојица су често путовали и по суву и по мору. И где год су улучили згодну прилику — варали су и кради. На лађи између *Булоње* и *Фолкестана* украли су један пакет, који је припадао осигуравајућем друштву „*Ла Фонсијере*“, у вредности 60.000 фр. све самих руских облигација, ломбарда. Ове папире продали су после у Франкфурту... Други пут на енглеској лађи, која одржава везу између *Булоње* и *Довера*, предигли су акције мексиканске народне банке у вредности 80.000 фор. Од ових папира, који су били својина приморског осигуравајућег друштва у Лондону, један део ухваћен је при *Латерну*, а други је остао непронађен.... Трећи пут извршили су превару у самом министарству финансија у Паризу и од чиновника *Деларжа* дигли купоне француске ренте у вредности 80.000 фр. Путовали су после у Лондон, Ницу, Монте Карло, играли тамо на рулету; издавали се час за банкарке, час за фабриканте, за предузимаче трамваја... Говорили су да имају пиваре у Лондону, златне руднике у Сибиру и т. д. Хвалили су се, да имају и одржавају пријатељство са многим, већим личностима по Европи; да се познају са свима важнијим банкарима; са многим министрима, аристократама итд. У Беч су дошли, да ту распродаду, што је остало папира, на онда да се крену на — исток... По свој прилици да би онда, у овом свом путовању, свратили и нама у Београд

Када смо већ почели, онда да испричамо још који интересантан случај.

37.

Бечка дирекција добила је једнога дана депешу из Хамбурга, да се трага за некаквим касиром *Болером*, који је направио фалсификата и разних дефицита на 200.000 марака.

Депеша је одмах саопштена детективима. Један од њих, по имену *Келер*,

трагајући за траженим лицем, примети: да се у једном хотелу, у првом бецирку, настанио од пре два дана један странац, доста сличан послатом опису. И дадне се за њим да га прати.

Странац се је, наравно, као што то раде оваки људи, у књизи путника записао под другим именом. Али *Келер* је, пратећи и посматрајући га сваким даном, све више долазио до уверења, да ће то бити касир *Болер*. И како тајној полицији на западу све мора стајати на услузи, *Келер* се онда реши, да прегледа и пртљаг странчев.

Једнога јутра, када је странац изашао из хотела, детектив се, у споразуму са портиром, упути горе уз степенице. Уђе у собу странчеву. Удешеним кључем отвори кофер. Сваку стварчицу и рубље тачно прегледа. И доиста на црној марами прочита почетна слова имена *Болеровог*. Разуме се, ствар је била одмах готова.

Полиција је могла још тога дана са сигурношћу спустити своју тешку руку на раме *Болерово*.

— А шта би ви радили — да се је случајно онај странац вратио одмах у своју собу и тамо вас затекао да претурате по његовом коферу — упитан је детектив *Келер*.

— Не би ме тамо нашао.

— Како?

— Вама је познато, да је нама стављено на службу све особље хотела.

— Знаш.

— Ако би се, дакле, путник вратио у хотел, дошао би по обичају код портира за свој кључ. Портир би му се извињивао, да је кључ од собе горе код собарице. Странац би се онда упутио уз степенице. У том моменту портир би електричним звонцетом дао знак собарици (обично дуго држећи за електрично дугме). Собарица видећи опасност, да ме у моме послу затеку, изашла би пред странца. Овај би казао број собе и тражио да му се отвори. Собарица би се, претурајући по својим кључевима, вајкала, већ како оне умеју

молила, да ће сада кључ наћи. У том би на брави опробала друге кључеве, који наравно не пасују. Тиме би ми дала знак да ја свој посао што брже довршим. Ја похитам, забележим шта ми је требало, па се онда из собе путникове уклоним у споредну собу, за коју ми је собарица већ оставила отворена врата (а у хотелу су, као што знате, све собе са по двојим или тројим вратима). Из те суседне собе изашао би у ходник. И ако би ме видео ту — путник ме, наравно, не познаје. Мислио би да сам и ја стравац са станом у оној соби до њега. А у том моменту већ је и собарица кључ нашла и путнику његову собу отворила.

38.

Једнога дана јавила је лондонска полиција, да је некакав трговац *Смит* нестао из Лондона. Пошто је извршио неколико превара и фалсификата побегао је незнано куда. У депешу нарочито је поменуто, да ће осим осталих папира *Смит* имати уза се и лажних чекова на Комерцијалну Банку.

Бечка полиција, примив депешу, преда је шефу тајне полиције. Овај после њену садржину саопшти детективима. И они се даду у трагање.

Десет дана, после те депеше беше дошао у Беч један странац. Одсео је у хотелу *Ројалу* и записао се у листи путника под именом француза — *Шарла*.

Његов лични опис није се у многome слагао са послатим описом из Лондона. Али детектив *Браун* реши се да га добро узме на око.

Путник је, како су у хотелу причали, избегавао да говори друкчије него само француски. А тај језик говорио је сасвим добро.

Детективу *Брауну*, који се је чешће налазио овде, око хотела, учинио се *Шарло* доста нервозан, узнемирен, сумњив. И предузе да даље трага. Једнога дана јави се портиру и упути се горе у *Шарлову* собу. Прегледа брижљиво сва три његова кофера. И у једном нађе сумњивих папира. Све што је нашао забележи, па онда, разуме се, лепо и у реду сложи, како је и било. И оде те јави своме шефу. Поднесе му рапорт о целом понашању *Шарлово*м, његовом бављењу, тумарању по Бечу, о рачунима, папирима, које је прегледао и т. д.

Још истога дана господин *Шарл* био је у дирекцији бечке полиције на *Шотенрингу*.

На испиту је казао друго име и презиме. Имао је и пасош. Па шта више и посетнице, писма, све на име — *Шарла*...

— Ви нисте *Шарло*, путник из Бедфора, него сте *Смит*, из Лондона. Пре 12 дана нестали сте оданде, пошто сте извршили неколико превара и преко *Хавра*, *Париза*, *Цириха*, *Бухса*, *Инсбрука*, дошли сте брзим возом у суботу у вече у Беч. Овде сте узели собу у хотелу. Сутра дан у банкарској радњи *Селмајеровој* променили сте један пут француску хиљадарку, а други пут банкноту од 100 штерлинга. Али уз вас ви имате још и папире Ко-

мерцијалне Банке и т. д. — завршио је питање члан бечке полиције *Франкл*.

Разуме се, на такво испрпно питање *Шарло* није могао остати дуго упоран, био је сасвим збуњен. Могао се је чудити како је све то полиција сазнала, али се осећао ухваћен. Још када су за тим прегледани његови кофери и папири у њима — истина је избила на видело.

После само два сахата — бечка дирекција могла је депешом јавити лондонској полицији: да је кривац *Смит* ухваћен и да се налази у притвору.

Него пишући ове белешке паде ми на памет и један пикантан случај из живота бечких детектива. Казивао ми га је инспектор *М...*

Баш да и то овде испричам.

39.

— Ман'те нас, молим вас, господине, у какве ли послове ми по неки пут морамо да улазимо, само да задовољимо потребу наше тешке службе — вајкаше ми се једном *М.*, један од највештијих инспектора бечке тајне полиције...

Молим вас... дедте причајте ми. Ваша су казивања увек интересантна...

— Знате онда сам био још гемајнер — агент... Стојао сам под непосредном командом господина *Штелинга* (шефа тајне полиције).

Једнога дана рече ми шеф, овако тихо, у највећем поверењу, како се у кући некога господина *Х...* на *Верингу* држе неки мали сумњиви скупови, чине неки договори, по свој прилици у непоштеној намери, да се науди реду и закону.

Пратња и позор детектива могао је допрети само до уласка у кућу *Х...* Али то није било доста, требало је сазнати, шта се унутра, у салонима, ради, спрема и решава.

Како да се и то сазна?

— Никако друкчије — рече ми шеф, него тај задатак стављам вам у дужност. Ви сте млади — тек ми је онда било тридесет година, — умешни сте, имате вица и окретности, па, дедте, покушајте...

Шта ћете — служба је таква. Разуме се, желео сам препоруку, аванзман, и уде-сим план.

После кратког времена направим познанство са повереницом госпође *К...* Она ме пусти у кућу. Прођем свуда. И више пута бивало је, да сам, седећи у једној соби до салона, где су господа своју седницу држала, могао слушати њихове разговоре. Моји рапорти испали су на потпуно задовољство шефова. И имао сам срећу, да ми он то у неколико прилика лично изјави и после ме аванзманом награди.

40.

Причање инспекторског подсећа нас на један сличан случај из живота земунског капетана *В.*

То је било пре неких двадесет и више година.

Један од претендента српског престола долазио је често, разуме се, кри-

шом, под туђим именом — у Земун. Одседао је обично у кући земунског богаташа *С...*

Земунска полиција знала је то. Обраћала је пажњу на-њ. Али је аустријска влада желела, да се увери, и о ближим намерама високога госта. И та се њена жеља даде на знање земунској полицији.

И капетан *В.* све мислио на једно смислио. Преко послуге *С...* увуче се у кућу. И добио је место у соби до саме сале, где су претендент, земунски богаташ *С...* и остали претендентови пријатељи седели и живе разговоре о краљу *Милану* и својим плановима противу њега водили.

На сали су била стаклена врата, на њима превучене провидне завесе. Ја сам стојећи иза њих — причао ми је *В.* — лепо могао да познам сва лица и да их све тачно опишем.

(наставиће се)

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ СТАНОВНИШТВА

(НАСТАВАК)

Такво одељење у париској полицији установљено је поглавито ради контролисања странаца а не и због сталних париских грађана, како је то у свима немачким полицијама. То се у осталом види и из поменутог извештаја у архиви Министарства унутрашњих дела.

Од тога времена до данас није ништа више предузимано на унапређењу овога одељења у београдској општини.

Овде би се још могао поменути рад министарства унутрашњих дела од прошле године, предузет на основу закона о општинама, а који има доста тесних веза са овом установом. У закону о општинама предвиђена је одредба, да општински судови имају водити спискове својих становника. На основу те одредбе министарство је уз помоћ Управе државне статистике издало прошле године *Правила за вођење регистара становништва* и распис како се када имају почети водити.

Из тога расписа и правила јасно се види, да су ти регистри установљени више за то, да општински судови имају спискове својих сталних житеља, но да се по њима прати кретање становништва. У мањим местима тај је посао довољан да задовољи и ову другу потребу. О многим непотпуностима и погрешкама што се у овим правилима појављују, биће нарочито говора, јер је рад општински на овоме послу од замашне важности и за полициске власти.

После оваквог изложеног целокупног рада на усавршавању ове установе, од стране полициских и општинских органа, који су били позвани, да јој даду прецизнији и практичнији карактер, лако је закључити, какви су постигнути резултати.

Они би се могли исказати у ово неколико речи:

Пријављивање је грађана и сувише немарно и неправилно. Контролисање ре-

довног пријављивања грађанства, полицијска власт скоро никако не врши, јер пријавне листе по квартовима примају за то необучени практиканти или жандарми; пријавне листе, што се задржавају у кварту, не распоређују се ни по каквим правилима, већ се само раздвајају по почетним словима имена пријављених лица; у кварту нема никакве прегледности о пријављеним лицима; контрола уредног пријављивања не може се успешно вршити у кварту, приликом пријављивања; пријавне и одјавне листе не шаљу се редовно и тачно у општинско статистичко одељење; у томе одељењу нема прецизнијих и практичнијих правила за распоређивање пријавних и одјавних листа осим уређивања по строго азбучном реду, који су у мало већој маси листа непотпуни; тамо се не врши контролисање исписаних података на листама по ранијим пријавним и одјавним листама дотичног лица, већ се примају онако, како су од кварта послате, ма биле цуне неправилности; чак се не може контролисати, да ли се неко лице раније пријавило са другим којим почетним словом у имену или не; извештаји статистичког одељења су према томе у већини случајева нетачни и непоуздани.

Код овако основних непотпуности и неправилности у организацији ове установе, не би се могли очекивати бољи резултати ни када би пријављено било и последње лице у Београду. Да се ово поправи, и да се од уложеног труда и материјала, поцрпу бољи резултати за службу, немисловно је потребна основна измена у преуређењу ове установе, имајући при томе на уму стечена искуства других полиција која су на томе послу већ поносили успеха.

Из предњег излагања ових услова у страним полицијама, види се, да се до тих резултата долази разним правцима. Нама је нема сумње потребан такав правац, који ће према нашим друштвеним приликама и према нашим осталим службеним околностима бити најостварљивији и најпрактичнији.

С погледом на наше прилике и потребе изнећу овде своје мишљење о важнијим изменама, које би по мом скромном уверењу требале да нађу места приликом преуређења овога нашега досадашњег одељења.

I.

На првом месту, треба одељење за пријављивање становништва да буде само одељак полицијски, а не и општинског суда. За то има доста разлога.

Ово одељење не треба да служи полицијској власти само за сазнавање адресе већ уз припомоћ других пододељења и контрола и за друге чисто полицијске сврхе као што су: проналажење и контролисање сумњивих људи; контролисање странаца; проналажење криваца, за које је потерница расписана и т. д. Тих података полицијска власт не може имати, ако би централно пријавно одељење било у општинским рукама.

После тога, када је централа у рукама општинског суда, не може се од ње вр-

шити никаква контрола над квартовима, у погледу прикупљања пријава и другога рада, што те власти стоје у односу млађе према старијој. Напред је пак довољно било наглашено, колико таква централна контрола може имати успеха.

За то, што и у случају када општински суд има удела у надлежности, већи део рада на овоме послу припада полицијској власти.

На послетку и за то, што таква одељења у свима поменутих страним полицијама припадају под надлежност полицијских власти.

II.

Пријављивање да се прошири и на друга лица која до сада нису дужна да се пријављују.

То би имало да се односи на болеснике по разним болницама, на ученике по разним заводима и на новорођену децу, која се до сада нигде нису у овоме одељењу заводила.

Са тим у вези, имали би да се уведу и случајеви венчања и смрти, који би редовно били достављани од надлежног свештеника, по списковима или за то нарочито удешеним формуларима.

Лица која се имају ослободити пријављивања, треба тако исто изрично прецизирати.

III.

Пријављивање и одјављивање треба вршити на одвојеним листама.

Овакав начин практичнији је од досадашњег: што се по њему лакше може неко пријављивати и преко поште; што се реверси о пријављивању могу дати или потписима на каквоме списку или другим формуларима; што се при оваквом пријављивању и одјављивању налази више простора за испитивање података; што се често дешава код пријављивања и одјављивања на истој листи, да, нарочито неписменије класе, попуне у исто време и рубрике за пријављивање и оне за одјављивање; а један је од најглавнијих разлога и тај, што код овог случаја, после одјаве, одјављено лице нема у рукама никаква доказа да се раније пријавило и одјавило.

IV.

Треба установити страначке листе, које би полицијска власт пошљивала по званичној дужности, ради „страначке контроле“ каква је она у Хановеру. С погледом на локалне прилике Београда и његов географски положај, таква би контрола била скоро потребнија, но ма које друго одељење.

V.

Тражити тачно контролисање података о исиуњеним војним и пореским обвезама од српских црнољетних грађана, а исиуњено легитимисање од свих досељених странаца.

О овим важним податцима, до сада се водило врло мало рачуна. Оваквим радом, пореске власти добиле би доставе за више стотина неисправних пореских обвезника, а војне би власти тако исто имале од

тога знатне користи у проналажењу војних бегунаца.

У свима добро уређеним полицијама, легитимисање странаца приликом пријављивања сматрају као најпрактичније средство за тачно утврђивање исправности и идентичности са стране досељених лица. Наша београдска полиција чини ту контролу у граничним комесаријатима, али је та контрола свакојако недовољна, да се о идентичности свих странаца који живе овде може добити тачна рачуна.

Пре свега то контролисање је кратко и брзо, а после, ако се не може распростирати и на оне странце, који дуже време овде остану. За ова друга лица потребна је контрола њихових легитимационих хартија приликом пријављивања по квартовима.

(свршиће се)

V. Лазаревић.

ДЕФИНИЦИЈА И КЛАСИФИКАЦИЈА ЗЛОЧИНА

са гледишта економског

Dr. V. A. Bonger

(НАСТАВАК)

Има криминалиста који тврде, да се многе личности одају злочину из задовољства, као што *Leuss* згодно примећује у свом делу „*Aus dem Zuchthause*“. Ово мишљење толико је апсурдно, да и не заслужује, да се о њему озбиљно говори. Човек здравог разума не може се никад одати једној овако гнусној и са гледишта здравог разума толико ризичној професији. Неоспорно је, дакле, да за ово морају постојати други, много озбиљнији и разноврснији разлози, који ће се моћи изнаћи само тако, ако се сви професионални злочинци поделе у неколико категорија.

Ма колико да је жалосно, ипак је сушта истина, да прву категорију ових злочинаца чине деца, која се уче крађи од својих родитеља.

Неоспорна је ствар, да ни једно дете не би крало из задовољства. Да се изврши крађа, потребан је извесан рад, а деца, као што је познато, не воле да раде. Има ваздан примера који доказују, да се деца овом послу уче од својих родитеља. Др. Пибарод, стари чиновник париске полиције помиње једног дечка од 8 год., веома живог и бистрог, који је на саслушању изјавио ово: „Отац ме је научио да крадем, а то није ништа тешко. Сваког дана ишли смо омнибусом од Пале-Ројала до Бастиље, и за то време отац је крао људе а ја даме. Са дамама, знате, иде много лакше, јер не осећају руку, док са људима већ иде теже, јер се често осврћу а и цепови су им дубоки. Последње недеље, очекујући оца код Пале-Ројала, украо сам једној старој госпођи новчаник са 60 динара“.

Оваквих примера има и сувише у делима полицајаца, судија, чиновника и свештеника казњених завода. Сви они неоспорно доказују, да је живот професионалних злочинаца у главном један исти.

Са врло ретким изузетком, они су одрасли у веома поквареној средини. Захваљујући рђавом друштву постали су случајни злочинци, због чега су дошли у затвор, у коме су се сродили са најокорелијим злочинцима, и на овај начин усавршили се у својој будућој професији. По изласку из затвора настале су за њих нове тешкоће. Заборављајући да треба опростити ономе који га вређа, друштво за њих неће ништа да зна све док не учине нове злочине. Поред овога, бившег робијаша неће нико да прими на рад, јер има на расположењу ваздан других, који са судом нису никад имали посла. Додајте овоме, да већина злочинаца не зна никакав занат, и да им је с тога још теже, да по изласку са осуде нађу какво занимање. Слабећи на овај начин своје везе са друштвом (ако су их раније имали), они мало по мало долазе до уверења да су парије, и враћају се, сасвим природно, оним слојевима, који неће да знају ни за какве дужности према друштву, јер се и друштво не интересује њиховом судбином. То су професионални злочинци, који нити се стиде нити кају због својих акта.

Створити сигурну ренту, трошити много и радити мало — идеал је професионалних крадљиваца. Судбина радника који, и поред тешког и приљезног рада, не могу уживати задовољство богаташа, изгледа им глупа. Стари управник полиције Бискет цитира у својим „Мемоарима“ ово интересантно признање чувеног професионалног злочинца Леблота:

„Кад ми не би било урођено да крадем, ја бих крао из рачуна, јер је крађа најбоља професија. Шта би од мене било у друштву поштених људи? Као ванбрачно дете, немајући никог да ме заштити и препоручи, постао бих у најбољем случају какав трговачки кадџа, који би умро од глади док не добије 600 динара плате. Са радником је још горе. Да би могао живети од данас до сутра, он се мора напрезати у раду, а кад једног дана изнемогне, или оболе, или му се ма каква несрећа деси, не остаје му ништа друго до да проси или да иде у болницу. Наша професија, међутим, зависи од нас самих. Наша вештина и искуство користе само нама. Потпуно смо свесни, да живимо ризичним животом, јер су ту и суд и полиција, а и затвор није далеко, али у исто доба знамо, да од 8000 париских допова падају преко године у руке полицији свега 7 до 800, дакле ни једна десетина од целокупног броја. Према овоме, за једну годину проведenu у затвору ми уживамо пуних девет година слободе у изобиљу и задовољству. Који је то радник, који није имао мртву сезону?“

Ово је тип савршеног егоисте, који према интензивности својих социјалних осећаја заузима последње место у друштву. Не треба, међутим, изгубити из вида, да је ово лице одрасло под врло неповољним приликама, и да је, као и већина професионалних злочинаца, веома интелигентно, храбро и енергично. Као и сви професионални злочинци тако и оно, посматрајући друге како са мало или ни

мало рада живе задовољно, желе то исто, па ма под коју цену. Али, тако исто не треба изгубити из вида, да су се све ове особине могле употребити на корист друштва, и да је све зависило од средине, у којој су ова лица одрасла.

г) Разбојништва и сродни злочини.

Дела ова данас су врло ретка, ма да су у старија времена били најобичнији професионални злочини. На место њих, а на срећу мирних људи, дошле су крађе и преваре, које све више освајају терен и у оним државама, у којима су се разбојништва и до данас задржала.

Има више узрока, који су допринели опадању разбојништва у корист осталих злочина, а нарочито у корист крађа и превара.

Захваљујући развијености данашњих саобраћајних средстава, већој насељености и добро организованог полицији, *згодне прилике* за извршење ових дела данас су много ређе но што су биле у временима, када су путници морали водити дуже време на путу и пролазити кроз ненасељене крајеве, кроз које су крстарице организоване разбојничке банде, против којих је, у већини случаја, и сама државна власт била немоћна.

У колико су се смањивале прилике за извршење разбојништва, у толико су се с друге стране, ове прилике увећавале у корист крађа, утаја и превара, захваљујући нагомилавању великог богатства по градовима и развојку кредита.

Једна од последица друштвеног развојка, јесте и постепено смањивање *силе појединаца*, односно свију оних аката који су с њом у тесној вези. Пошто се криминалитет свуда и свагда јавља у оним истим облицима, у којима и живот нормални, то су и разбојништва, која увек прати сила, морала сасвим природно опадали.

Најзад, и сама цивилизација (у правом смислу ове речи) допринела је знатно опадању разбојништва, јер је постала општија. Стоји факт, да она још није продрла у масу, али јој основна настава у велико прокрчује пут.

Као год и остали економски злочини, тако се и разбојништва врше из ова три главна узрока: а) *беде*, б) *пожуде* и в) *професије*.

Статистика несумњиво доказује, да се један део економских злочина при којима је употребљена сила, врши из беде и да их највише има зимњих месеци, када је беда највећа.

Врло је мали број злочинаца, који разбојништва и убиства врше из *пожуде*. Да би се видело докле иде утицај економске средине, навешћемо неколико примера.

1. Год. 1892. извесан Шефер осуђен је у Линцу због покушаја убиства. И он и жена му проводили су врло бедан живот, јер су морали радити најтеже послове, да би се одржали. Изненадан случај допринео је, да се овај њихов начин живота нагло измени и побољша. Једна њихова богата сродница, остав у кратком времену и без оца и без мајке, дође к њима и на овај начин створи им могућност да живе у

изобиљу. Једном навикнути на овај начин живота и Шефер и жена му страховаху, да их богата сродница једног дана не напусти због удаје, те се с тога после дугог колебања реше да је убију. Непредвиђене околности спречиле су потпуно извршење овог злочина.

2. Године 1893. убијен је и опљачкан један богат сељак на граници Аустрије и Баварске. за кога се знало, да код себе има знатну суму новаца. Истрагом је утврђено, да је овај злочин извршио слуга убијеног — човек који је цео живот провео у тешком и напорном раду, и који, као ванбрачно дете, није имао никог од фамилије.

3. Год. 1892. убијена је и опљачкана жена једног чиновника у Берлину. Убице су биле два млада радника, један од 17 а други од 18 година, од којих је један случајно сазнао да је убијена имала нешто уштеђевине.

Ова три случаја, прототипи стотине других, имају ту заједничку црту, што су извршени у приликама које су код извршилаца, који су се налазили у врло рђавим материјалним околностима, изазивале лакомот у највећем степену. Испитајмо злочинце у другом случају. Каквим је животом живео овај човек? Утицаји који чине да човек осећа одвратност према сили, били су одсутни у његовој средини. Противно овом, средина у којој је живео огрубела га је.

(наставиће се)

ПОУКЕ И УПУТИ

Један интересан административни спор.

Ђ. К. П., отпуштени полицијски писар, актом својим од 30. јула 1903. год., молио је г. Министра унутрашњих дела, да исправи указ о његовом отпуштању из државне службе, и то из разлога: што је у стајаћој војсци служио као официр 6 година, 10 месеца и 23 дана, а као полицијски чиновник 2 године и 5 месеца; но од службе у војсци имао је 3 ратне године, као што се види из његове кондуит листе, те према томе и § 73. закона о чиновницима грађанског реда никако није могао бити отпуштен из државне службе, већ пензионисан. У случају да му г. Министар не би хтео учинити по молби, тражио је, да га решењем извести о томе.

Г. Министар унутрашњих дела тражио је од Министарства војног извештај, колико је Ђ. К. П. провео свега година службе у војној струци, на које би по закону имао права на пензију. Министарство војно известило је г. Министра унутрашњих дела, да је Ђ. К. П. услед осуде заточења са дегредацијом *изгубио право на пензију за све године службе које је провео у војсци* до 3. септембра 1883. године, а после тога времена није ни служио у војној струци.

Кад је Ђ. К. П. саопштен овај извештај Министарства војног, он је тражио да му г. Министар изда о томе решење, што

је овај и учинио 29. августа 1903. године под ПБр. 22260, извештавајући га њиме, да му према горњем стању ствари не може дати задовољења по молби.

Противу овог решења г. Министра унутрашњих дела Ђ. К. П. жалио се Државном Савету. Савет је по тој жалби размотрио сва акта, и 13. фебруара 1904. године под Бр. 1043 донео одлуку: *да је жалбено решење на закону основано*, и тиме овај предмет окончао.

25. септембра 1904. године Ђ. К. П. поднео је акт г. Министру унутрашњих дела, прилажући накнадно прибављене доказе да има права на пензију и тражећи: да се указ о његовом отпуштању из државне службе замени указом о стављању у пензију.

Ти накнадни докази били су ови (све у овереним преписима решења и указа):

1) Што је Љ. П. Ј., бив. среском начелнику, који је као политички кривац осуђен, па амнестиран, указ о отпуштању доцније замењен указом за пензију.

2) Што је М. Т., бив. среском писару, који је био осуђиван због упропашћења државног новца на губитак службе, а тиме и на губитак права на пензију, па после враћен у државну службу и у њој пензионисан, урачунато у године за пензију и време службовања пре осуде, и

3) Шта је Државни Савет, у случају са М. О., бив. среским начелником, решио, да чиновник, који је осуђен пресудом дисциплинарног суда на губитак службе, па после понова у њу враћен, тиме стиче право на пензију и за оне године, које је провео у служби пре осуде.

Г. Министар унутрашњих дела решењем својим од 27. новембра 1904. године понова је одбио Ђ. К. П. од његовога тражења, налазећи (као и у првом свом решењу ПБр. 22260 од 29. августа 1903. године), да није поднео никакав доказ, да су му редовним путем признате раније године службе, које је изгубио услед осуде на заточење и дегредацију, а да у полицијској служби нема довољан број проведених година указне службе за пензију.

Противу овога решења Ђ. К. П. жалио се одмах Државном Савету, и овај је нашао:

„Да жалбено решење не одговара закону, јер кад је жалитељ, после решења Министрова од 29. августа 1903. године ПБр. 22260, које је одобрио и Државни Савет решењем од 13. фебруара 1904. год. № 1043, поднео доказе, на основу којих налази, да му нису пропале за пензију године службе, које је провео у војсци пре осуде, онда је министар, по оцени ових доказа требао да донесе своје решење, имајући при томе у виду прописе чл. 62. и 63. саветског пословника.“

Са тих разлога Државни Савет, актом Бр. 2003 од 18. марта 1905. год., позвао је г. Министра унутрашњих дела на саветски састанак, који ће бити 26. марта 1905. год., ради објашњења по томе предмету.

Не могући одговорити позиву Државнога Савета да лично присуствује састанку, г. Министар унутрашњих дела,

актом ПБр. 7525 од 24. марта 1905. год., послао је Државном Савету ове своје противразлоге:

„По предмету жалбе Ђ. К. П., бив. ср. писара, против решења мога од 27. новембра пр. год. ПМ № 33176, којим је одбијен од тражења, да се указ од 1. јула 1903. год. ПМ № 15796, којим је отпуштен из државне службе, исправи и замени другим, по коме би се ставио у пензију, — част ми је известити Државни Савет, да не могу да усвојим посматрање његово, изложено у писму од 18. ов. м-ца № 2003.“

Кад жалилац у акту ПБр. 33176, који је примљен у подручном ми министарству 26. новембра пр. год. није изјављивао, да њиме тражи обновљење каквог административног спора, нити је дао ма какву изјаву о томе, да оне доказе које је уз тај акт поднео, и који су из много ранијег доба, није могао пре набавити, онда се није никако ни могао, овај предмет сматрати као обновљење административног спора (Чл. 62. и 63. саветског пословника).

Жалилац је у том акту изрично тражио, да указ од 1. јула 1903. године ПМ № 15795 заменим другим, по коме да га ставим у пензију.

Овако тражење жалиочево на начин како је он тражио, није се могло задовољити, и зато је он одбијен од истог.

У осталом, баш да се узме, да је жалилац овим актом тражио поновљење административног спора, као што то Савет узима, опет поднетим доказима није могао доказати да има права на пензију. Из акта, а нарочито из извешћа министарства војног види се, да је жалилац услед осуде изгубио сва права чиновничка, па према томе и право, да му се проведе године у служби и пре осуде рачунају у указне, а да је то тако, види се и из § 18. казн. зак.

То што је понова после издржане осуде, противно § 4. зак. о чиновницима грађанског реда, враћен у државну службу, ни у колико није изменило стање ствари, створено пресудом о осуди молићевој, јер § 18. казн. зак., као позитиван закон не може заменити или изменити указ, којим је жалилац враћен понова у службу, пошто је несумњиво, да указ не може мењати материјалне прописе закона, овде казненог.

Но, не само то, већ молилац је противно § 4. зак. о чиновницима грађанског реда и враћен у службу, те овака неправилна радња, не може давати му право на пензију, већ се има сматрати, да сам његовим отпуштањем из службе, учињену погрешку само исправио, а не нарушио му какво право, које он према изложеном није ни имао.

Са свега овога, молим Државни Савет, да донесе одлуку, да је жалбено решење на закону основано, још и с тога, што је Државни Савет један пут већ одобрио моје решење по овој ствари донето.“

Државни Савет на своме састанку од 27. маја 1905. године донео је решење Бр. 3652, којим ништи решење г. Мини-

стра унутрашњих дела ПБр. 33176 од 27. новембра 1904. године, из разлога које је саопштио г. Министру писмом својим Бр. 2003 од 18. марта 1905. год.

Поступајући према примедбама Државнога Савета, као обавезнима, г. Министар унутрашњих дела 4. јуна 1905. године под ПБр. 13632 донео је решење, у коме је, изнев цео дотадањи рад по овоме предмету, додао разлоге:

„.... Сад поднесени прилози у молби о томе, како је Љ. П. Ј., М. Т. и М. Д. признато право на пензију и за оно време, које су пре осуда судских провели у служби, *не могу се сматрати кад нов доказ за жалиоца по томе: што ово нису нови докази за право жалиоца, јер су сви његови докази раније цењени и оцењени; што случајеви, који су поднесеним прилозима расправљени нису истоветни са случајем жалиоца; што раније расправљени случајеви, баш кад би били и истоветни, не могу бити нов доказ, јер ранија расправа извесних случајева није обавезна за Министра и Државни Савет, и што је жалилац био у могућности у првој молби ове доказе да употреби, ако је налазио да они могу допринети решењу ове ствари у његову корист, јер је за то имао времена, пошто се жалба противу указа подноси у року од 30 дана од дана указа.“*

Са тих разлога г. Министар је одбио жалиоца од тражења као неумеснога.

И противу овог решења Ђ. К. П. жалио се Државном Савету, који је 7. децембра 1905. године под Бр. 8728 донео своју одлуку, *да је жалбено решење на закону основано*, те је на тај начин потпуно окончан овај за правнике интересни административни спор. **О. Б.**

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине придворичке, у срезу моравичком, актом својим од 21. марта ове год. Бр. 356, пита:

„Кад у §. 222 т. 3. кр. закона стоји: да се казни затвором најмање 3 месеца, а под извесним отежицама и до пет година робије, *кад ко и покраде кошнице, шлатно с белила, сабране плодове у пољу и у оште предмете, које људи уздајући се у јавну сигурност, у пољу без чувара држе*,“ како ће се онда казнити онај, који покраде сено зденуто у пољу или жито у стоговима, чија вредност прелази 20 динара, јер се и ово оставља без чувара, уздајући се у јавну безбедност?

Да ли је, управо, ово кривица из § 222 т. 3. или из § 391. крив. закона?“

— На ово питање одговарамо:

У 8 броју „Полицијскога Гласника“ од 19. фебруара ове године, уредништво је дало, поводом сличног питања, овакав одговор:

„И § 221. и 391. крив. закона, који одређују категорију крађа, *везују ову за*

www.unilib.rs вредност покраје, па то чине и § 221. а и 223 б поменутог закона.

Све ове одредбе, које су постале једновремено са оном из т. 3. § 222. кр. закона (10. јануара 1879 год.) имају задатак да утврде: кад се извесне крађе казне као иступ, а кад као преступ, и за основу те разлике узимају вредност, а не начин извршења, јер он игра пресудну улогу тек у разлици, која се тражи између простих и опасних крађа.

Према овоме, све крађе, па чак и крађе: кошница, платна с белила, сабраних плодова у пољу и т. д. кад њихова вредност не прелази двеста гроша чаршијских, долазе у ред иступних крађа, и за извиђање и суђење њихово надлежне су полицијске и општинске власти.

Као што се види, уредништво је у овоме случају одступило од утврђеног правила, и дало одговор на питање суда општине придворичке, али други пут то неће чинити, јер се из овога питања види: да ни један од персонала поменуте општине не чита „Полицијски Гласник“, јер да је то чињено, не би ни било потребе да се чини питање о ономе, што је један пут већ објашњено.

II.

Суд општине грабовничке у ср. косачицом, актом својим од 22. марта ове год. Бр. 795, пита:

1. „од кад се рачуна застарелост пресуде по § 396. кр. зак. за иступна дела — да ли од оног дана, кад су акта примљена од суда, у случајевима жалаба, или од онога дана, када је суд пресуду одобрио. А кад, опет, почиње застарелост код пресуда, по којима није било жалаба.

Даље, кад настаје застарелост самога дела, докле пресуда још није изречена, управо шта се разуме под речима: „од времена последњег дела“ да ли то значи и онда, кад власт на актима забележи да је некога позивала, или је потребан каква други рад?

2. „извесна лица измире порез општинским судовима по пореским књижицама колико су задужена.

Грешком органа, који наплату врше, платаци се не одужи по распоредима пореза и општ. приреза како треба, него се н. пр. цела положена сума узме у отплату општинског приреза, ма да он у ствари није толико дуговао.

На крају године, при склапању општинских и пореских рачуна уочи се, да је он погрешно више платио општинског приреза, али је остао као дужник пореза, па се онда од њега тражи да плати порез, а он нека тражи од општине што му је више узела.

Он, опет, сматра пореску књижицу за доказ да је платио оно чиме је задужен, те сада настаје питање: да ли му је пореска књижица доказ, или ће се од њега вршити наплата, а он да се кусура са општином? и

3. „да ли подлеже такси од 2 дин. пресуде, које изричу председници општ. су-

дова и кметови у смислу чл. 110. закона о општинама?“

— На ова питања одговарамо:

1. Пресуде иступне, против којих постоје жалбе, постају извршне онога дана, кад их суд односно друга надлежна власт одобри.

Према томе, од тога се дана рачуна и застарелост њихова, а не од дана, кад власт, која је пресуду изрекла, прими акта.

Застарелост, пак, пресуда, против којих нија било жалаба, почиње тећи од последњег дана, који је осуђени имао за жалбу на вишу власт, па се жалбом није користио.

Под речима: „од времена последњег дела, које је власт по истом предмету изречена била,“ не може се рачунати и обична белешка на актима: „зват“ и т. д. јер би на тај начин било отворено широко поље изигравања ове законске одредбе од стране власти, него је потребан такав рад, који би посведочавао какву истинску радњу власти по томе делу.

То би, н. пр. могло бити: саслушање сведока, извиђај на лицу места; вештачење нађенога предмета; саслушање самога кривца; и на послетку и само признање окривљеног — реверс — да је зват ради саслушања.

2. Кад је у пореску књижицу извесне пореске личности унесено целокупно задужење са државним и општинским дажбама, *иа он то све измирио*, онда се од њега не сме више ништа тражити, без обзира на то, што су од њега примљене суме погрешно књижене ненапљом или неспособношћу органа, који су наплату вршили.

У колико је, опет учињена погрешка на штету једне касе, то се може исправити на тај начин, што ће се све то констатовати нарочитим рефератом, па изнети из општинских књига и укњижити у државне, или обрнуто из државних у општинске, и

3. На ова питања одговара се у питању, које за овим долази под III.

III.

Један општински деловођа пита:

1. „По чл. 109. т. 5. зак. о општинама, председник општ. суда изриче казну затвора од 24 часа или новчано од 1—10 дин. за непослушност.

По чл. 110. става другог поменутог закона, непослушнога може кмет осудити на 24 часа затвора или 1—5 дин. новчане казне.

У оба ова случаја, пресуде су одмах извршне, само што и председник и кмет извештавају о овим својим пресудама суду у року од три дана, те их он онда уводи у протокол суђења.

У чл. 9. и 11. Устава, прописано је, опет, да нико не може бити осуђен и лиштен слободе без писменог решења и док не буде надлежно саслушан.

Према овоме наређења уставна у сукобу су са оним из закона о општинама, зато се моли уредништво за обавештење:

да ли могу председници и кметови према чл. 109. и 110. зак. о општинама кажњавати појединце са 24 сата затвора и лишити их слободе, и да ли ће о томе прво писмено саслушавати дотична лица и доносити пресуде или не, и какву ће таксу наплаћивати?“

2. „Кад је неко осуђен за иступно дело на затвор, па казну затвора хоће да замени новцем, и то му се дозволи решењем, треба ли да плати за ово решење таксу и какву?“

— На ова питања одговарамо:

С обзиром на прилике, у којима се налазе председници и кметови, кад изричу казну у смислу чл. 109. и 110. закона о општинама, не може се тражити, да они воде формалне извиђаје и пишу пресуде.

Тако, они ове казне изричу много пута ноћу, н. пр. приликом гашења пожара, у пољу приликом разних извиђаја, кулука и томе слично, и ту се не могу писати пресуде, него је доста кад усмено позову окривљеног да се брани за непослушност, па се он немогадне одбрати.

Само што су и председници и кметови дужни, да по чл. 111. поменутог закона, у року од три дана, извештавају општин. суд о овим осудама, који их уводи у протокол суђења, а једновремено санкционише и контролише радњу кметова.

Ове осуде и притвори нису истоветни са случајевима, о којима говоре чл. 9. и 11. Устава земаљског, па се ова уставна наређења и не односе на њих, вिति су у сукобу са наређењима зак. о општин.

За сваку осуду треба наплатити таксе по 2 дин. и ову ленити на извештај, који се суду подноси у смислу чл. 111. зак. о општинама, и

2. за сва решења, којима се казна затвора замењује новцем или обрнуто новчана затвором, наплаћује се такса у 2 дин. из т. 6. зак. о таксама.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ШЕСТ ВИСТА НАПОЛЕОНОВИХ

А. Њонан Дојл.

(НАСТАВАК)

— У талијански кварт?

— Не, мени се чини да ћемо га пре наћи у Чисујику. Ако пођете ноћас са мном у Чисујик, Лестреде, обећавам вам да ћу сутра са вама ићи у талијански кварт и ништа вам неће сметати ово мало оклевање. Сада мислим да би нам неколико часова спавања добро чинило, јер ја не намеравам пре једанаест часова поћи, а нећемо се можда пре јутра вратити. Ви ћете са нама вечерати и после вам софа стоји на расположењу док не дође време за подзак. У исто доба, Ватсоне, молим те заавони за дечка, јер имам једно писмо да пошаљем и веома је потребно да одмах иде.

Хојмс је провео вече претурајући неке старе новине. Кад се најзад вратио

у собу, у очима му се јасно читала нека победа, али он не рече ни једноме од нас резултат свога тражења. Што се мене тиче, ипак сам јасно разумео, да се Холмс надао, да ће овај необични злочинац покушати да се дочепи и ове две последње бисте, од којих се једна, колико се опомињем, налази у Чисујуку. Нема сумње да је циљ нашег путовања био да га на самом делу ухватимо и ја сам се дивно лукавству мога пријатеља. Није ме ни мало изненадило кад ме Холмс опомену да понесем собом револвер.

И он је то исто учинио.

У једанаест сати кола беху пред вратима, и одвезосмо се близу места на другу страну Хамерсмитовог моста. Ту беше наређено кочијашу да нас чека. Кратка шетња довела нас је до усамљеног пута, а са обе стране куће у вртovima спрам светлости од лампе над капијом прочитасмо „Лабурум Вила.“ Обитаоци беху одавна заспали, јер је цела кућа била мрачна, сем лампе пред вратима од ходника, и она је правила мали светао круг на баштанској стази. Дрвена ограда, која је раздвајала имање од пута, бацала је црну сенку изнутра, и ту се ми прикрисмо.

— Бојим се да ћемо дуго морати чекати, прошалпута Холмс. Имамо да благодаримо Богу што киша не пада; чак нећемо смети ни пушити да би нам време прошло. Али ипак је као два према један да ћемо за овај труд бити награђени.

Но стражарење није било толико дуго, колико се Холмс надао. Оно се завршило изненадно и необично. У једном тренутку, без икаквог шума, врата се баштенска отворише и црна силуэта, брза и хитра као мајмун, појави се и отрча преко баштенске етаже. Ми је видесмо како прође поред светлости која је над вратима висила и нестале је у црној сенци поред куће. Наступило је дуго чекање, за које смо се време уздржавали и од дисања, а за тим допре до наших ушију врло благо кврчање. Прозор се отварао. Звук ларме престале и опет настаде тишина. Он је пролазио кроз кућу. Изненадно приметисмо зрак потајне лампе у соби. Оно што је тражио изгледа да се није ту налазило, јер опет приметисмо светлост на другом, а за тим и на трећем прозору.

— Хајдемо до отвореног прозора. Ухватићемо га кад се буде спуштао, рече Лестред.

Али пре него смо се могли кренути човек изађе из куће. Кад је прошао поред светлости приметили смо да је нешто бело носио под пазухом. Гледао је пажљиво око себе. Тишина и пушта стаза ослободише га. Окренув нам леђа, он спусти доле свој терет и у тренут се зачу звук оштрог ударца, а за тим звек разбијених парчади. Човек је био толико занесен својим радом, да није приметио како смо му се ми нечујно преко траве приближавали. Тигровим скоком Холмс му скочи на леђа, и у истом тренутку Лестред и ја дочепасмо му по једну руку и метусмо лисице. Кад смо га окренули видесмо гадно подбуло лице са ужасним цртама. Тада сам се уверио, да је то доста човек чију смо фотографију имали.

Холмс није обраћао пажњу на ухваћеног зликовца. Седнув на праг од куће он је пажљиво посматрао оно што је човек из куће изнео. То је била биста Наполеонова, као и она што смо је јутрос видели, исто тако изломљена на комадиће. Таман беше свршио своје прегледање, кад се у ходнику појави светлост, врата се отворише и сопственик куће, весео и пуначак човек, у кошуљи и чакширама, појави се на вратима.

— Г. Џосија Браун? запита Холмс.

— Да, господине, и ви сте, без сумње, г. Шерлок Холмс? Добио сам ваше писмо, које сте ми по дечку послали, и све сам урадио што сте ми написали. Ми смо сва врата позакључавали и очекивали на резултат. Мило ми је што сте вуцибатину ухватили. Надам се, господине, да ћете ући у кућу да се мало заложите.

Лестред је желео да човека што пре одведе на сигурно место и после неколико тренутака викнусмо кочијаша, те се сви четворо кренусмо за Лондон. Наша птица није хтела ни једну реч проговорити, али нас је очима стрељала кроз разбарушену и неочешљану косу. Остали смо у кварту само толико, да бисмо сазнали, шта ће се код њега наћи. Нађено је неколико шилинга и један дугачак нож са канијом, на чијој су се дршци видели трагови скорашње крви.

— Добро је, рече Лестред при растанку. Хил добро познаје ову господу. Он ће му и име казати. Видећете, да ће моја теорија о Мафији добро испасти. Али пре свега ја сам веома много обавезан вама, г. Холмсе, за вештину како сте га ухватили. Мени још није све јасно.

— Сад је прилично доцкан за објашњење, рече Холмс. Сем тога има још неколико ситница, које још нису довршене, а ово је дело које вреди потпуно до краја довести. Ако хоћете, дођите сутра у шест часова код мене и тада мислим да ћу вам моћи показати, да ви ни сада нисте схватили потпуни значај овога дела.

Кад смо се сутра дан у вече састали, Лестред је прибавио довољно података о притворенику. Његово име било је Бено, презиме непознато. Био је добро позната битанга у талијанској колонији. Некада је био веома вешт скулптор и зарађивао поштено, али се одао рђавштину и два пута је био на робији; један пут за крађу, а други пут као што смо већ чули, што је ножем ударио свога земљака. Говорио је врло добро енглески. Узрок за уништавање биста још је непознат, и ни на једно питање о томе није хтео одговарати, али је полиција пронашла, да су можда све те бисте његовом руком рађене пошто је био са службом на том послу код Гелдера и комп. Сав овај извештај, који је нама већим делом био познат, Холмс је са пажњом саслушао, али ја сам знао, да су његове мисли на другом неком месту. Најзад се промешкољи на столици и очи му засијаше. Чуло се кад је звоно зазвонило. Минут доцније зачуше се кораци на степеницама, и најзад уђе један постарији румен човек, са проседим бакенбардима. У десној руци је носио старинску путничку торбу, коју постави на сто.

— Да ли је г. Шерлок Фолмс овде?

Мој пријатељ се поклати и осмехну.

— Г. Сандфорд из Ридинга, ако се не варам? рече он.

— Да господине. Бојим се да сам се мало одоцнио; наши возови су мало незгодни. Ви сте ми писали о бисти која се код мене налази.

— Тачно.

— Ја имам ваше писмо овде. Ви рекосте: „Желим да имам копију Наполеона коју је израдио Девине и плаћам вам десет фунти стерлинга за ту која се код вас налази.“ Је ли тако?

— Разуме се.

— Ваше ме је писмо веома изненадило, јер нисам могао замислити од куда сте могли сазнати да ја имам бисту.

— Разуме се, да сте морали бити изненађени, али је објашњење веома просто. Г. Хајдинг ми је казао да је вама продао последњу копију, и дао ми је вашу адресу.

— Ах, тако је то било, дакле? Да ли вам је казао шта сам је ја платио?

— Не, то није.

— Молим вас, ја сам поштен човек, и ако нисам богат. Ја сам дао петнаест шилинга за бисту, и мислим да то треба и ви да знате пре него што примим десет фунти од вас.

— Та вам напомена служи на част, г. Сандфорде. Али ја сам назначио цену и намеран сам да при њој останем.

— То је врло лепо од вас, г. Холмсе. Ја сам бисту донео собом, као што сте ми писали. Ево је. Он отвори торбу и најзад видесмо у целости истоветну бисту, коју смо неколико пута у комадима видели.

Холмс извади једну хартију из џепа и положи банкноту од десет фунти стерлинга на сто.

(свршиће се)

са енглескога Мих. А. Рашновић.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Николаја Радосављевића, скитачког циганина из Комарипе, тражи начелник среза власотиначког, ради издржања казне по једној пресуди. Пронађеног Николаја ваља упутити поменутом начелнику с позивом на Бр. 5580.

Ђорђа Јанковића, пољског чувара општине дупљанске, који је 4. т. м-ца отишао незнано куда, понев собом пушку острагушу, тражи начелство округа крајинског. Ђорђе је стар 35 година, прне косе, малих, црних бркова, средњег раста, округлог лица. Пронађеног ваља упутити поменутом начелству с позивом на Бр. 3873.

П О Т Е Р Е

Сретен Микић, притвореник, који је код начелника среза параћинског одговарао за покушај опасне крађе, ноћу између 8. и 9. т.

м-ца побегао је из срескога притвора, пробивши апсански зид. Сретен је родом из Параћина, стар 23 године, омаленог раста, добро и правилно развијен, округлог лица, црномањаст, малих бркова, необријан, а иначе се брија. Од одела има гуњ и чакшире од црног, старог шајка, шарену, цицану кошуљу, опанке и шарене чарапе. Препоручује се свима полицијским и среским властима, да за Сретеном живо трагају и у случају проналаска стражарно га упуте начелнику среза параћинског с позивом на Бр. 6346.

Милан Јеврић, слуга код г. Карла Хинка, инжењера у Сењском Руднику, украо је своје газди један револвер «булдок» у првеној футроли, напуњен са 6 метака, 7 динара у готовом новцу и један нотес за новац од зелене крокодилске коже па је побегао, поневши собом и своју служитељску исправу. Милан је родом из Велућа у срезу трстеничком, стар 18 год., омален, зелених очију, носав, риђе косе, у сељачком оделу, са шајкачом на глави. Препоручује се свима полицијским властима, да за одбеглим крадљивцем трагају и у случају проналаска упуте га комесару полиције у Сењском Руднику, позивајући се на његову депешу Бр. 814.

Јован Томић, из Текериша, који је служио код Световида Лазаревића, кафетције из Шапца, проневерио је 50 динара и некуда побегао. Јован је стар 20 година, у опште црномањаст, у цивилном, половном оделу. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за њиме трагају и о резултату тражења известе начелство округа подринског с позивом на Бр. 5713.

Непознати крадљивац ноћу између 3. и 4. априла тек. год. извршио је крађу Ђорђу Лукићу, из Београда, и том му је приликом однео један сребрни сат са два поклопца и ланцем, у вредности 24 динара, за тим 27 динара у новцу и $\frac{1}{8}$ лоза Класне Лутрије. Скреће се пажња свима полицијским и општинским властима, да у случају проналаска крадљивца и покрађе одмах известе квартал савањски Управе града Београда позивајући се на Бр. 4084.

Крађа стоке. Ноћу између 7. и 8. тек. месеца непознати крадљивци украли су четири говечета из обора Луке Јовановића, из Јунковца. Једна је крава зелене длаке, танких и дугачких рогова, стара 10—12 година, стеона; друга је крава плаво-беле длаке, стара 5 до 6 год., обичних рогова, и она стеона. Једно је јуне жуте длаке, старо 1 годину, а једна је јуница мургасте длаке, по челу цветаста, по трбуху шарена, стара 2 године. Сва је стока без роваша. Наредује се свима полицијским и општинским властима живо трагање за крадљивцима и покрађом, с тим да о резултату известе начелника среза колубарског округа београдског с позивом на депешу Бр. 3474.

Милован Никитовић, тежак из Мијоковца, окривљен је за крађу, па кад је сазнао да ће бити притворен, побегао је незнано куда. Милован је стар 30 година, средњег стаса, црномањаст, обријан, кукаста носа, великих обрва, на десној руци сакат му је палац или кажипрст. Од одела има чакшире и гуњ од сукна, на глави шубару, а на ногама опанке. Нека га све полицијске и општине власти потраже у својим домаћима и пронађеног спроведу начел. среза љубићског с позивом на Бр. 6440.

Чедомир Јаковљевић, колар из Бачине, који је одговарао код начелника среза темнићског за опасну крађу, побегао је испред спроводника у правцу ка Параћину. Чедомир је стар 18 год., у опште црномањаст, средњег раста, у сељачком оделу, са шајкачом на глави. У случају проналаска, нека га власти стражарно спроведу начелнику среза темнићског с позивом на депешу Бр. 3594.

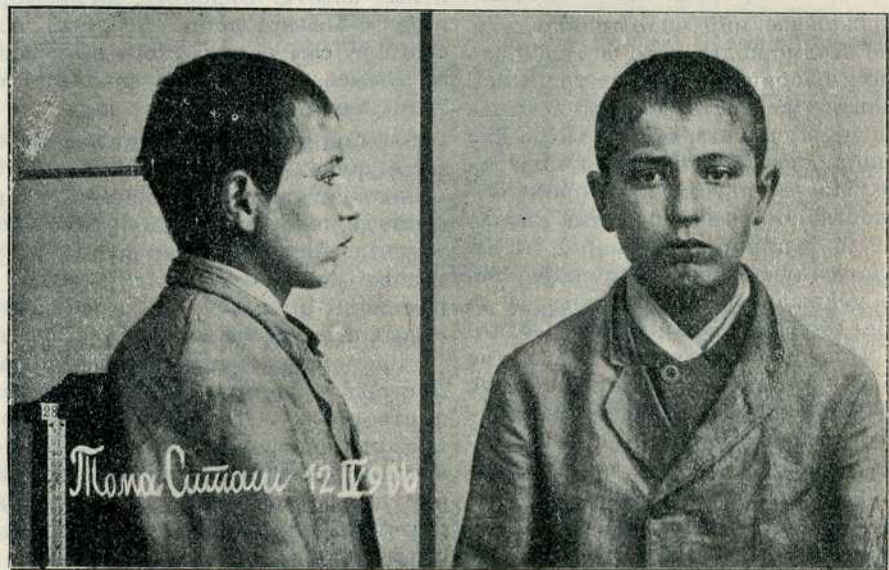
Дача Николић, из Добрића у Бугарској, служио је код Петра Јовановића, пиљара у Шапцу, па му је проневерио извесну суму новаца и некуда побегао. Дача је стар 22 год., висок, смеђ, у грађанском оделу. Начелство округа подринског, актом Бр. 5564, наређује трагање за побеглим злочинцем.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

За последњих неколико година у Београду су престале оне велике и опасне похаре и разбојништва, која су узбуђивала не само Београд, већ често и целу земљу.

Нестало је оних старих и опробаних злочинаца, чија су сама имена, свако за се, представљала читаву злочиначку историју и изазивала страх и трепет на све стране.

Неки су од њих помрли или побијени, неки су по дугогодишњим затворима, неки су се разбегли, и не помишљају да дођу у престоницу — тек главно је да их сада овде нема.

Али на њихова места појављују се нове снаге, заступљене највећим делом — децом. Највише крађа врше ова деца, која често немају ни овај законски број година, да би се у опште и казнити могла, а међу тим има их и такве, која обећавају да временом и престигну своје старе «великане», само ако им се, не затворима, већ заводом за поправку, не стане на пут.

Има један знатан број тих малишана, који стално или врши крађе и живи скривено од власти, или се налази у затворима; тек часног заната и рада не може никако да се прихвати.

Међу овакве дечаке спада и овај **Тома Ситаш**, коме је сада петнаест година, али с киме је полиција имала посла још од његове

осме године, када је почео туђе присвајати. Кажњаван је небројено пута, дават на занат и овде и у Аустро-Угарској, па све узалуд — он тера по старом: краде што год му до руку дође.

У последње време почео је и калаузима да се саужи. Тако је ономат отишао у дом једног угледног београдског трговца и калаузима почео отворати закључана врата на кући, знајући да се породица у то време налази позади у дворишту, али га је случајно господар на самом делу затекао и крађу спречио.

Бега су после, по опису дотичног трговца ухватили полицијски органи и притворили, али како ће по издржању своје казне бити опет пуштен у слободу и свој посао сигурно и даље продужити, то смо принуђени, да без обзира на малолетност изнесемо његову фотографију, како би га и сви полицијски органи упознали и пратили његово кретање, а и приватна лица знала с киме имају посла, ако би којим случајем дошли с њиме у додир.

НАЂЕН ЛЕШ

У атару села Крушара, Морава је избацила леш једнога непознатог човека, величине 1-70 м.; њему су коса, брада и бркови отпали, очи испијене, нос издеен. По мишљењу лекарском, то се лице удавило пре 2 м-ца. Човек је био добро развијен, прилично урађен, стар 35—40 година. На себи је имао одело, какво се носи у старом јагодинском округу, кошуљу и гаће од те-

жињавог платна, тканице шарене, вумене, ишаране вуницом, а преко њих стари војнички опасач; за појасом је био нож са каницом, а на ноку су корице зеленкасте; чакшире су целе, нове, уске, од црног сукна, са гајтанима ишаране на цеповима; грудњак је ћурчијски, од овче коже, на прсима црна, а на леђима бела вуна; има један опанак од нештављене говеђе коже, обувен врвцама, а чарапе су му шарене, са два поруба.

Начелник среза параћинског, депешом Бр. 6466 моли све полицијске и општине власти, а и приватне, да га, позивајући се на ову депешу, известе, ако би ма шта ближе знали о лешу овога непознатог човека, што би ишло у корист утврђивању његове идентичности.